

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

10. JUNI 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
HVORFOR PROSESJONER? - LUENDE ILD - HVOR KATOLSK 22
ER HOLLAND? - KATOLSK UNGDOMSLEDERSKOLE 1954 -
TIL BØNSNES GAMLE KIRKE - TRONDHEIM APOSTO- 23
LISKE VIKARIATS FØRSTE ARBEIDSÅR - NYTT FRA UTLANDET
NESTE NUMMER KOMMER 24. JUNI 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grofsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smestad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8.15: Høymesse.

ARENDAL:
St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:
St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:
St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:
St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:
St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:
St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:
St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:
St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:
St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:
St. Magnus kapell, Halvdansgt. 1.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:
Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:
Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:
St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:
St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:
St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Fredag 25. juni, Jesu Hjerterfesten: Høymesse med felleskommunion i St. Olavs kirke kl. 8. Fellesrokost i foreningslokalet.

STYRET

FINNES DET FLERE KATOLIKKER

som er villige til å hjelpe oss med sin arbeidskraft? Vi trenger særlig folk som disponerer og er vant til å skrive på maskin.

Ring for nærmere opplysninger til Odd Barra, 67 24 41 privat, 42 44 26 kontor.

Hovedkomitéen for
Katolsk Flyktningearbeid
Hovindveien 5 B - Oslo

**GENERALFORSAMLING
I EYSTEIN FORLAG A/S**

Det innkalles herved til ordinær generalforsamling i Eystein Forlag A/S mandag den 28. juni kl. 19.00 på forlagets kontor, Akersveien 51, Oslo.

Årsregnskap og beretning vil bli tilsendt.

H. L. Barra,
p.t. styrets formann.

Hva koster en ulykkesforsikring?
Spør oss, vi hjelper Dem med
alle opplysninger

Gulli & Rokk

Assurans

Stortingsgt. 22
Sentralbord 33 44 00
O S L O

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd. } Oslo
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke }
Moderhuset } Bergen
Florida Sykehus }
Øyenklinikken }
St. Josephs Hospital, Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

*

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

Liturgisk kalender:

SØNDAG 13. JUNI: *Treenigtets søndag*. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28, 18—20. Mandag: Basilius Magnus, bisk., bekj., kirkelærer. Tirsdag: Vitus, Modestus og Crescentia, martyrer. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Kristi Legemsfest. Fredag og lørdag: I oktaven for Kristi Legemsfest.

SØNDAG 20. JUNI: *Feiring av Kristi Legemsfest*. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. Mandag, tirsdag og onsdag: I oktaven for Kristi Legemsfest. Torsdag: Johannes Døperen. Fredag: Jesu Hjerterfest. Lørdag: Johannes og Paul, martyrer.

SØNDAG 27. JUNI: *3. søndag etter Pinse*. Ep. I. Pet. 5, 6—11. Ev. Luk. 15, 1—10.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.

Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

Forfallen kontingent

bes vennligst innbetalt snarest!

Hvorfor prosesjoner?

Han godtar alt hva Kirken lærer, fast overbevist om både dens guddommelige sendelse og ledelse. Og må han av og til knipse litt med øynene, så vet han at det bare er en forbigående defekt ved hans egen indre evne — det kan liksom svi av for meget lys på en gang, eller falle svært å mestre hele synsfeltet. Men det pleier alltid, som sagt, å klarne opp etter hvert.

Dette sagt forat De ikke skal misforstå ham hvis han iblant setter seg utenfor når det gjelder enkelte ytre trekk i Kirkens liv og praksis. Han tviler f. eks. ikke et øyeblikk på Kristi virkelig nærvær i Alterets sakrament, og han tror å kunne si at det alltid er med bevende hjerte han tar Frelseren imot der Han kommer til ham i brødets enkle hvite skikkelse. Men forlang ikke, ærede leser at han skal stille seg opp bak buekorps og faner og blomsterstrøende småpiker for under salmesang og klokkeklang å marsjere lovprisende gjennom byens gater til ære for det samme Allerhelligste sakrament! Slikt ligger ikke for ham — hans plass er i så fall på fortauget.

— Hvem kjenner ikke versjonen, hvem kjenner ikke seg selv igjen et steds i bildet?

Om kort tid skal atter Kristi Legemsprosesjonene formes. Vi ser det alt for oss i tankene: Korsbærer foran, flankert av to små ministranter, — skolebarna, ungdommen, menigheten med foreningenes eller kongregasjonenes faner, ordenssøstre, blomsterpikene, presteskabet, Det allerhelligste under baldakinen, nye grupper av menigheten, og til slutt: «de sist ankomne».

Et i og for seg vakkert syn, gripende synes mange. Men — hvorfor alt dette? Er ikke den hvite lille hostie, Herrens Legem, i seg selv nok for å manifestere forvandlingens mysterium? Hvorfor ikke forbli knelende foran den der den står utstilt i verdig ro på alterets topp inne i Guds eget hus, der vi er vant til å finne Ham? Hvorfor omgi det helligste av alt hellig med så megen ytre prakt, til og med *med oss selv*? Er det ikke å fornekte det vi her strever med å ville manifestere: vår tro på Guds synlige nærvær midt iblant oss! Vi kan jo ikke med noen form for jordisk eller menneskelig prakt hverken berike eller frata Gud noe i herlighet. Sannelig, er det ikke en prosesjon av tvilere, eller kanskje søkere, snarere enn en mønstring av dypt og fullt ut troende?!

Forbausede leser, vær ikke forarget over at her stilles slike spørsmål! Det er ikke fra oss de kommer heller, men fra den blandede skare som år-

visst er å finne langs fortaugskantene der Kristi Legemsprosesjonen drar forbi. Her siktes ikke til gamle og uførlige, ikke til foreldre med smårollinger i vognen eller på armen, ikke til den tilfeldige tilskueren eller de forskjellige ikke-katolikker (hvis forhold til Kirken for dem selv snarere kan synes være et gradsspørsmål enn et vesensspørsmål). Alle disse er vi jo så glade for å ha med på den måten de *kan* være med. — Nei her siktes til de mange innskrevne katolikker, de som ikke føler seg noe særlig prosesjons-minded — slik som ovenfor beskrevet. Det kunne for øvrig tenkes at noen av oss i prosesjonen også deler i et visst mon disses subtile resonnement, men *vi* er blitt trukket med fordi «slikt venter man jo».

Det er noe i veien med disse fortaugskatolikkene på Kristi Legemsfest som vi gjerne ville si et ord i velment kjærlighet. De finnes i alle land og i alle menigheter, store eller små. Derfor bes dette ikke tatt som lokalt uthengeri. Det er et fenomen vi alltid vil måtte tåle, men nettopp derfor bør det også stilles under belysning.

For det første vil vi minne om det gamle ord: «Ingen heresi, uten også en viss sannhet.» Det er nok så at Gud kan unnvære all den utvortes prakt som menneskene tyr til for å manifestere sin posisjon. Guds egen Sønn lot seg føde i et uthus, hans krybbe var av strå, hans hjem var uanselig, hele hans liv var preget av enkelthet, i sin verste trettighet før sin lidelse hadde han ikke engang en sten han kunne hvile hodet sitt mot, hans ridestell den ene gangen han dro i triumf var et billig esel, gitt ham til låns, liksom graven han til slutt ble lagt i. Og da han bestemte seg for å fortsette sitt liv sammen med oss på synlig vis for alltid, valgte han et stykke usyret brød som den skikkelse vi alle skulle kunne ta ham imot i: Hostiens hvite drakt. Så det er for såvidt sant: Guds egen ydmykelse har ingen grenser kjent, og han kan sannelig unnvære *vår* prakt.

Men hva med oss? Kan vi unnvære ham? Nei, sier vi alle, uansett. Og når vi nå en gang har ham midt iblant oss og vet at han i Hostiens drakt er den samme som troner ved Guds høyre i guddommelig majestet, skulle vi da ikke ta verdigere imot ham enn den verden gjorde som en gang forstøtte ham, tvilte på ham? Og det er nå en gang en lov dette, at det vårt hjerte, vårt sinn og vår forstand er fylt av, det vil vi også manifestere tilsvarende utad, holde det frem, løfte det frem, bære det høyt og glad til skue. Maria-Magdalena øste hele kruk-

Luende ild

Katolikker i Danmark foretar hvert år i mai en Maria-valfart til Vor Frue av Aasebakken. Under årets valfart som fant sted søndag den 23. mai, tegnet pater, dr. fil. H. Roos, S.J., nedenstående bilde av den helige Pave Pius X.

Hvem er den mann som vil få den høyeste ære som Gud selv kan gi en jordisk skapning? Josef Melkior Sarto, den senere Pave Pius X, ble født den 2. juni 1835 i den lille landsby Riëse i provinsen Venezia. Hans foreldre var meget fattige. Faren var postbud. Familien hadde vanskelig for å klare seg. Barneflokket var stor. Josef som var eldst, hadde syv søsken. Aldri glemte Pius X senere i livet at han kom fra folket. Han elsket de fattige og var seg bevisst at han hørte til dem. Han hadde gode, fromme og karakterfaste foreldre, og hele livet bevarte han en sønnlig kjærlighet til dem. Særlig sto han moren nær. Gode mennesker hjalp ham til å få oppfylle sitt livs drøm — å bli prest. Bare 23 år gammel ble han presteviet ved pavelig dispens. Fra nå av tilhørte hans liv utelukkende Gud og sjelene. Etter prestevielsen virket han nesten tyve år i den praktiske sjelesorg, først som kapellan, senere som sogneprest. Disse år gjorde ham rik på erfaring. Han lærte det jevne folk å kjenne. Han ble fortrolig med dets vanskeligheter: motgang, sykdom, økonomiske bekymringer og fattigdom, men også med dets dype tro og troskap mot Kirken. I 1884 ble den fromme, kloke og energiske sogneprest utnevnt til biskop av Man-

ken sin med velluktende salve over Frelserens føtter, og Kristus roste henne for sløseriet. Han ga uttrykk for sin bedrøvelse når noen av hans egne fornektet ham i hans ytre usselhet, men vi vet ikke om en eneste gang at han avviste noen form for hyldest overfor hans guddommelighet. Han avviste å bli utropt til konge på jorden, men han avviste ikke å bli æret som konge over sjelene.

Og dette er det vi skal huske på når vi kappes i å smykke ut våre gudshus, plasser, gater og streder, der Frelseren bor eller drar forbi i sakramentets skikkelse: Det er ikke Gud i himmelen som trenger denne hyldest fra jorden, det er heller ikke Gud i Hostiens mysterium. Det er oss som trenger det for å få utløsning for vår barnlige trang til å manifestere vår glede, vår tro, vår takknemlighet ved å ha Gud midt iblant oss.

Å manifestere dette er en kristendomsform som naturlig henger sammen med den lære den rommer, læren om Jesu Kristi sanne og vesenslike nærvær i Alterets sakrament, den hellige Eukaristi. Dette alene er det som berettiger og forklarer en slik ytre feiring, der alt det tas inn i bildet som verdig kan gi uttrykk for menneskelig trang til å bringe himmelens og jordens Herre og Konge synlig ære og hyldest, samt vitne om det for en søkende, tvilende eller — hvem vil dømme? — vantro verden.

Det er derfor ikke holdbart ut fra *noe annet resonnement* å kunne bli stående langs fortaugskanten for en katolikk på Kristi Legemsfest. Hans plass er enten i prosesjonen, midt i all stasen, eller i eneboerhulen, men selv herfra i ånden til stede! I.H.K.

tua. I de ti år han beklede denne stilling, viet han især presteutdannelsen og det sosiale arbeide stor oppmerksomhet. I mai 1893 ble han av Pave Leo XIII ophøyet til patriark av Venezia med rang av kardinal. Man var meget spendt på hvordan den jevne, folkelige biskop ville mestre den vanskelige, politiske oppgave som dette embede førte med seg. Spenningen mellom Kirke og Stat var nemlig stor på den tid i Italia. Men hans medfødte taktfølelse, hans sterke karakter og hans fromhet overvant alle vanskeligheter. Det fortelles at kardinal Sarto dagen etter at han var kommet til Venezia, iførte seg sin skarlagensrøde Cappa Magna tidlig på morgenen og bega seg til sin mors fattige hus i Riëse. Stående ved hennes seng viste han seg for henne i det hellige purpurs fulle glans. Den gamle mor gråt av glede. Men før kvelden kom, gråt hun av smerte. Det var Giuseppes siste dag i Riëse, og selv om ingen av dem visste det, ble avskjedsskyssset denne gang det siste på denne side av graven. Til avskjed tok han morens spinkle skikkelse i sine arme. Hun var da 80 år gammel, og i den alder er jo hver avskjed tung. Noen måneder senere mottok kardinalen underretning om at hans mor var gått inn til den evige hvile.

Den 20. juli 1903 døde Leo XIII. I konklavet var den lærde og fremragende diplomat, kardinal *Ram-polla*, favoritt. Men den østerrikske keisers veto gjorde hans valg umulig. Den 4. august ble til alles overraskelse patriarken av Venezia valgt til pave. Mens de andre kardinalers baldakiner senket seg, spurte kardinalkollegiets dekan den bleke kardinal Sarto hvilket navn han ville anta. Han valgte navnet Pius.

«Pius» — den fromme.

Pius betyr den fromme. Sjelden har et navn i den grad gitt uttrykk for et program som ved denne overgang fra Sarto til Pius. Han var ikke fortrolig med den europeiske kultur som Leo XIII, han var ikke lærd som Pius XI, ikke diplomat og språkgeni som Pius XII — det dypeste i ham var fromhet. Leo XIII kjente menneskeheten. Pius X kjente mennesket. Leo XIII var kongen på Petri stol, Pius X var faderen. Like etter kroningen sa den senere tyske rikskansler *von Hertling* om ham: Om ikke alle tegn slår feil, betyr hans tronbestigelse begynnelsen til et nytt avsnitt i kirkehistorien. Og da han i de skjebnesvangre augustdager i 1914 gikk bort, sa man om hans regjeringstid at den hørte til «det siste årtusens største pontifikater».

Men bak alt det han utførte i de 11 år hans pontifikat varte sto hans personlighet, hans rene, gode, fromme personlighet: fattig men likevel rik, mild og ydmyk av hjerte, den katolske tros uovervinnelige forsvarer, nidkjær for å fornye alt i Kristus.

Når Kirken gjennom sin ufeilbarlige læremyndighet helgenkærer et menneske, betyr det først og fremst at den setter sitt segl under dette menneskes religiøse liv. Den sier at dette menneske, så vidt det er mulig, for oss har virkeliggjort den plan Gud hadde med det, da Han skapte det. Et menneske som lever i tro, håp og kjærlighet er blitt ett med

Kristus. Men foruten denne personlige betydning som katolske helgeners liv har, foruten de forbilder de gir, finnes det helgener hvis hele liv var et program. Deres liv legemliggjør en eller annen idé som har virket inspirerende på samtiden og langt ut over deres egen levetid. Den hellige *Augustins* liv er legemliggjørelsen av nådens idé, den hellige *Thomas av Aquino* viser oss foreningen av tro og viten, den store, hellige *Therese* vitner om det indre, mystiske liv, *Frans Xavers* liv er en eneste preken om et virksomt liv i apostolisk tjeneste. Og hvem kan si hvilken betydning den lille, hellige *Therese* har hatt for utallige mennesker med sin lære om den lille vei til Gud? Pius X er det religiøse livs forkynner. Det er som om han ville si til oss alle i dag: Kirkens hovedoppgave er ikke en kulturell innsats, hvor viktig den enn er, ikke en sosial innsats selv om vi er overbevist om dens meget store betydning, ikke en politisk innsats selv om Pius XII har kalt Kirken det menneskelige samfunns livsprinsipp. Kirkens oppgave ligger først og fremst på det religiøse område.

«*Omnia instaurare in Christo*».

Overveier vi for alvor, hva Kirken krever av oss i dag, midt i en verden som er korsfestet og som vi er korsfestet for, hva Gud krever av heroisme av den enkelte jevne kristne og katolikk, f. eks. på ekteskapets område eller i vårt ansvar for vår neste, kan man nok en gang imellom bli grepet av engstelse. Kan vi virkelig honorere disse krav? Det finnes tusenvis av stemmer omkring oss som hvisker til oss med forførende og innsmigrende makt: kan du da ikke se at det er umulig, det går jo ikke, det er det glade vanvidd å kreve noe slikt av et nåtidsmenneske. Da er det en skikkelse som Pius X med sin rolige, milde stemme sier til oss: menneskelig sett er det umulig, men om du lever ditt liv med Gud, styrker deg med livets brød, lever et overnaturlig liv, vil du klare det. Gud krever ikke det umulige av oss. Det som synes umulig for det jordiske menneske gir Gud i Kristus oss kraft til å gjøre. Pius X's valg- sprog var «å fornye alt i Kristus». Dette ord kan tolkes rent bokstavelig. Å sette alle ting på plass, å bringe orden i vår forvirrede tilværelse ut fra det eneste midtpunkt som finnes: Kristus. Han ville føre vårt konkrete, jordiske liv med all dets banalitet og mange gjenvordigheter, men også med sine gleder, tilbake til dets opprinnelse, til de skjulte religiøse krefter, til sakramentene, til Kristus. Han sier til oss som lever i en kaotisk verden, som uten at vi aner det blir smittet av våre omgivelser, som ikke har tid til overs for det religiøse i all travelheten: Søk først og fremst Guds rike, så vil du få alt annet i tilgift.

Men hans valg- sprog har også en dypere betydning. Det er tatt fra brevet til Efeserne og teksten lyder i pastor Schindlers oversettelse slik: Det var Gud Faders frelsesplan «i historiens midtpunkt å gjenopprette Altets harmoni ved å samle hele universet i Kristus som dets sentrum». Det var det Pius X dypest sett ville. Det er hans budskap til oss at vi i vårt personlige liv gjenoppretter altets harmoni ved å samle hele universet i Kristus som dets midtpunkt. Og denne oppgave har i våre dager fått enda større dimensjoner enn den hadde i de fredelige dagene før den første verdenskrig. Verden er blitt mindre, de nyeste oppfinnelser åpner sogar utsynet mot andre

planeter. Vi forstår kanskje bedre hva «hele universet» vil si. Men dette hele univers, menneskets verden i oss, den som vi selv frembringer, og den planetariske verden som vi kanskje kommer i forbindelse med, skal samles i Kristus som dets sentrum.

Pius X's budskap til verden i dag.

Pius X's budskap til oss er tredobbelt:

Han har med klassisk forenklingskraft satt det som burde være det sentrale i hele vårt liv, nemlig Kristus, i midtpunktet. *Kristendommen — det er Kristus eller ikke noe som helst*. Og Kristus er ikke bare en historisk personlighet, ikke bare mesteren fra Nazareth med de blide trekk, Kristus er hele verdens, ja hele universets midtpunkt. De senere paver har gitt viktige bidrag til dette fornyelsesprogram på det sosiale, det pedagogiske, det samfunnsmessige og det ekteskapelige område. Men Pius X har med en helgens geniale kraft vist den innerste kjerne i alt dette: Kristus, Gud, mennesket, begynnelsen og enden, han som holder livets og dødens nøkler i sine hender. Han har sagt: Dere må vende tilbake til kildene. Men kilden over alle kilder er for ham Kristus.

Pius X har ført oss tilbake til hovedhjørnestenen i våre liv, til det religiøse liv. Han har åpnet veien til sakramentene for oss, først og fremst til den hellige Eukaristi med sine dekreter om den hyppige kommunion. Han har lært oss at det overnaturlige liv er det sentrale. Han har lært oss at vi ikke må skille liv og religion at. Han har lært oss at det ikke finnes et nøytralt område som så å si er kjemisk fritt for religion. Han har lært oss at kjærligheten til Gud må gjennomtrengre alle indre livsytringer. Han har ført oss hen til de gamle kilder som alltid er friske og livgivende: til den hellige liturgi. Pius X er frem for noen annen fornyeren av liturgien. Den sterke og likefrem revolusjonerende kjærlighet til liturgien vi har opplevd i løpet av de siste 40 år, skyldes ham. Kristi liv er ikke langt borte fra oss i en fjern himmel, det er nær oss, det velder frem som en rik strøm i liturgien, i sakramentene og først og fremst i Den hellige messe.

Og Pius X har gitt oss en ny kjærlighet til Kirken. For mange av hans samtidige var Kirken bare et samfunn med øvrighet, lover og straffer. Pius X åpnet våre øyne for den gamle kristne idé at Kirken er Kristi mystiske legeme. Kirken — den er vår mor, den er oss alle sammen. Kirken er Kristi fylde. Kirken er Kristi liv iblant oss. Og ut fra dette syn blomstrer en ny og sterk kjærlighet frem. Nå så man i den ikke først og fremst Rettskirken, men Kjærlighetskirken. Og Pius X var selv en representant for denne idé: ydmykhet, mildhet og kjærlighet var de mest fremtredende trekk i hans karakter.

Han kunne være mild som en mor, men også hard som en diamant, når det dreiet seg om spørsmål vedrørende tro og moral. Både overfor den liberale stat, som ville innskrenke Kirkens rettigheter, og overfor den moderne vitenskap som ville oppløse troens hemmeligheter, kjempet han som en løve; mange forsto ham ikke, men fremtiden har gitt ham rett. Han var ubønnhørlig som en klippe, konservativ som få, når det dreiet seg om prinsipper. Når det gjaldt en dogmatisk eller moralsk sannhet kjente han ikke pardon. Vi kan lære meget av ham i de nordiske land.

Hvor katolsk er Holland?

1. Rammen

Den hellige *Bonifatius* hvis minne feires i år, led martyrdøden i Dokkum i Friesland. Derfor minnes han denne sommer ikke bare i England, som var hans hjemland, og i Tyskland hvis apostel han ble, men også i Holland. Den første søndag i juli vil store minnehøytideligheter finne sted i Utrecht som er kardinal-erkebiskopens sete. Det ble oppretet av den hellige *Willibrord*, en av den hellige *Bonifatius*' engelske ledsagere. Den hollandske regjering vil ta del i minnefeiringen ved å utgi et særlig minnefrimerke. Men på et vesentlig punkt vil høytidelighetene i Holland skille seg ut fra de i England og Tyskland: katolikker og protestanter vil gå sammen i minnefeiringen, og blant de utenlandske gjester vil man finne både katolske og protestantiske biskoper. Dette interkonfesjonelle samarbeide i et land hvor religionskriger som var flettet sammen med kampen for nasjonal uavhengighet, ble utkjempet med like så stor bitterhet som andre steder i Europa, er et av de lyse tegn i tiden.

Helt siden *Vilhelm den tausens* tid (1533—1584) — han er huset *Oraniens* stamfar og var den sentrale skikkelse under hollendernes opprør mot *Filip II* — har man i protestantiske land vennet seg til å betrakte Holland som «et protestantisk land». Det er sant for så vidt som protestantene i Holland gjennom et lengre tidsrom dominerte politisk og kulturelt, men en slik oppfatning bekreftes ikke av statistikken. For tiden har Holland temmelig nøyaktig ti og en halv million innbyggere. Av disse er

38.5 prosent katolikker og 40.8 prosent protestanter. Om de gjenværende 17.1 prosent kan det sies at de ikke bekjenner seg til noen religion. Men selv om tallet på katolikker og protestanter er henimot likt, er det katolske det største religionssamfunn. Den hollandske reformerte kirke er det dominerende protestantiske religionssamfunn med en tilslutning av 34 prosent av landets protestanter. Resten er fordelt på et utall sekter.

Holland er kort sagt et av de få land hvor katolikker og protestanter lever sammen i omtrent like store grupper. Det finnes mange katolske land med små protestantiske minoriteter og protestantiske land med små katolske minoriteter, og i nesten alle disse land finnes det folk som hevder at behandlingen av de religiøse minoriteter er mindre tilfredsstillende. Holland gir det beste eksempel på hvordan to kristne samfunn kan leve sammen i en stat i toleranse og forståelse, som særlig kommer til uttrykk i den beundringsverdige måte det er sørget for religionsundervisningen i skolene på. Det eksempel Holland gir, er bedre enn det Sveits gir, for i Sveits er de forskjellige kantonene som samlet danner det sveitsiske statssamfunn, konfesjonelle enheter. Sveits er m. a. o. ikke konfesjonelt blandet som Holland. Forholdstallet mellom katolikker og protestanter har heller ikke endret seg meget i løpet av de siste hundre år. Det ser faktisk ut som at tilliten til at den ene gruppe ikke demografisk ville vinne frem på den annens bekostning, gjorde det rettferdige og upartiske undervisningssystem av 1918 mulig. Som nevnt utgjør katolikkene 38.5 prosent av befolkningen i dag. I 1849 utgjorde de 38.1 prosent.

I denne forbindelse ligger det nært å nevne at det i løpet av det siste hundreår har vært en til-

Når man taler om Pius X, er det et ord som stadig går igjen: ordet *fornyelse*. Han var den store fornyer på det religiøse område. Måtte hans helgenkåring også bety en fornyelse for hele Kirken. Vi vil be om det. Vi håper at hans helgenkåring vil bety en fornyelse for hele vårt bispedømme. *Vi trenger slik fornyelse*. En fornyelse i kjærlighet til Kristus, en fornyelse i vårt syn på det religiøse liv, en fornyelse i vår kjærlighet til Kirken, Herrens brud og vår mor. At våre hjerter må slå i samme takt som Kirkens.

Og vi håper at Pius X's helgenkåring vil bety en fornyelse av vårt personlige liv. At vi som han blir «fattige og likevel rike, milde og ydmyke av hjertet, uovervinnelige forsvarere av den katolske tro, nidkjære for å fornye alt i Kristus».

*

Pius X døde den 20. august 1914. Han fikk således oppleve utbruddet av den første verdenskrig. Da han som elsket freden over alt, fikk oppleve broderkrigen, brast hans hjerte. Mange mener at det som skjedde i august 1914, var noe mer enn begynnelsen til en krig, at det faktisk var begynnelsen til en helt ny periode i verdens historie. *Borgerlighetens århundre ble båret til graven*. En ny tid ble født, den tid vi lever i, en tid som ennå er uten navn, en kaotisk tid med veldige omveltninger og uanede muligheter både til det onde og til det gode. Ved inngan-

gen til denne tid står Pius X's milde og ydmyke skikkelse. Han løfter velsignende sine hender, hans gode øyne lyser og hans leber hvisker: «Vend tilbake til Kristus, vend tilbake til Kristus, til den hvite Krist. Det alene løser alle vanskeligheter.» *H. Roos, S.J.*

*

Som ventet ble helgenkåringen av Pius X en storlagen religiøs begivenhet, uten sidestykke så langt en kan minnes tilbake i helgenkåringenes historie. For annen gang i vår tid fant høytideligheten sted i friluft, da som tidligere nevnte Peterskirken til tross for sitt enorme omfang, på langt nær kunne romme de mange som ønsket å ta del. Selv Petersplassen ble for liten, og folk sto tett i tett nedover den brede Via della Conciliazione som fører fra plassen ned til Engelsborg ved Tiberen. Men et perfekt høytaleranlegg brakte alle i kontakt med høytideligheten på platået av Berninis amfiatralsk utbredte trapper foran basilikaens fasade, der seremoniellet utfoldet seg, ledsaget av Det sextinske kor, i det herligste solskinn. Pave Pius XII's tale ble dagenes høytidspunkt, der han hyldet det indre livs apostel for hans misjon midt i en larmende verden preget av teknikk og rastløshet.

Rundt om i verden kunne millioner av lyttere følge begivenheten gjennom radio og televisjon, for radioens vedkommende også her i Norden over kontinentets stasjoner. Alene Pavens vektige tale, som munnet ut i et nytt og energisk fredsbudskap, var verd verdens oppmerksomhet. Selv Kremles hofforgan, Tass, hadde sin Roma-korrespondent plasert på pressetribuen der nede.

bakegang. I 1930 var bare 35.4 prosent av befolkningen katolsk. I 1947 var prosenttallet kommet opp i 38.5. Og av landets 3 700 000 katolikker i 1947 var 43.3 prosent under tyve år. Det er alminnelig antatt at vel halvparten av Hollands skolebarn i dag er katolikker. Men dette betyr jo ikke nødvendigvis at felrtallet vil være katolsk i morgen. Men selv om det tas hensyn til frafallet, er det utvilsomt at tallet på katolikker øker i forhold til befolkningstallet.

Av større betydning enn statistikken er de hollandske katolikkens intellektuelle aktivitet. Det hollandske folk er et alvorlig folk, et reflekterende folk. I 1950 ble det utgitt to ganger så mange bøker pr. hode som i England og Frankrike og åtte ganger så mange som i De forente stater. Men katolikkene som står sterkt i landdistriktene, derimot ikke så sterkt i de større byer, har ikke litterært ydet det de kunne og burde. I 1933 da katolikkene utgjorde 36 prosent av befolkningen, var bare 17 prosent beskjeftiget i de s.k. frie yrker. Kalvinistene hadde fortsatt overtaket; katolikkene holdt seg fremdeles for meget for seg selv slik som de hadde gjort det gjennom et lengre tidsrom. En konfesjonell avsondretthet ble strengt opprettholdt. I distrikter med konfesjonelt blandet befolkning var hele samfunnslivet konfesjonelt preget. Alt som så det som en oppgave å dyrke livets behagelige sider, helt ned til tennisklubbene, forekom i to utgaver: en katolsk og en protestantisk. Katolikkene holdt solidarisk sammen, hvilket jo ofte er tilfelle hos undertrykte minoriteter, ikke bare ved at de sendte sine barn til katolske skoler, men også ved at de gjorde sine innkjøp hos katolske kjøpmenn.

Den annen verdenskrig gjorde meget til at denne isolasjon ble brutt, selv om det ennå er meget igjen av den. I det minste i tiden fra bombingene av Rotterdam og frem til frigjøringen var alle så opp-tatt av å sondre mellom hollendere og tyskere, mellom patrioter og nazister, at de ikke fikk tid til å bry seg med sondringen mellom katolikker og protestanter. Og den strålende opptreden til de katolske biskoper og det katolske presteskap i krigsårene førte til at protestantene kom til å se på sine katolske landsmenn med andre øyne. Da krigen var slutt falt meget tilbake igjen i gammel gjenge, særlig i landdistriktene, men mange barrierer var brutt ned. Likheter med hensyn til undervisning ble gjennomført etter den første verdenskrig, ikke etter den andre, men katolikkens posisjon i Holland er blitt meget sterkere i løpet av de siste 15 år.

Hollands protestanter har i lang tid vært preget av kalvinistisk strenghet, ikke bare moralsk og med hensyn til sosial standard som de søker å opprettholde for sine barn, men også i synet på katolikkene i landets sydligste provinser. Oftest ble de møtt med arroganse og forakt. Nylig søkte en skribent i *Actualité*, som utkommer i Paris, å forklare dette som han mente like meget skyldtes geografiske som teologiske grunner. Han mente å kunne fastslå at alle folk som bor i nordlige strøk har en tilbøyelighet til å se ned på dem som bor i sydligere, og ikke bare i land hvor det er religiøs splittelse. Det er ikke bare engelskmennene som ser ned på Europas latinske folk; franskmenn som bor nord for Loire, ser også ned på dem som lever i Midi. Og

For all katolsk ungdom

I år har det endelig lyktes Norsk Katolsk Ungdomsforbund å realisere sin gamle ønskedrøm om å få Nordens Unge Katolikkers lederskole til Norge. Det betyr ikke bare at vi kan gjengjelde den gjestfrihet våre danske og svenske venner i flere år har vist de norske skoledeltakere. Først og fremst betyr det at skolen blir bragt innen overkommelig rekkevidde for all norsk katolsk ungdom. 40 plasser er der anledning for arrangørlandet til å be-sette. Det betyr at 40 norske ungdommer i aldersgruppen ca. 18—25 år i sommer kan få leilighet til å tilbringe en uke av ferien i et ideelt skandinavisk ungdomsmiljø hvor bønn og arbeid, friluftsliv og underholdning er blandet i akkurat det rette forhold. Vi håper, og tror, at ikke én plass blir ubenyttet.

Grunnen til at skoleplanen i år er blitt til virkelighet, er at vi har vært så heldig å finne Norges mest ideelle sted for et slikt arrangement, nemlig AUF's eiendom, Utøya i Tyrifjorden, omtrent en times busstur fra Oslo. Denne øya, på over 100 mål, er leiet i sin helhet for den uken skolen varer, 1.—7. august. Med sine ideelle innkvarteringsmuligheter, sine bade- og sportsplasser og sin herlige beliggenhet danner den den mest fordelaktige ramme for skolens program. Dette blir stort sett som tidligere år, bortsett fra at deltagerne blir inndelt i to klasser alt ettersom de har vært på skolen før eller ikke. Deltagerantallet er satt til 80, bortsett fra lærere og ledere. Arbeidet foregår for det meste i smågrupper på 10 stykker og hovedvekten blir lagt på fagene Trosliv, Ekteskapet og Apostolatet. Dessuten blir der apologetiske spørretimer, fellesforedrag, øvelser i sang og liturgi samt regelmessige leirbålskvelder.

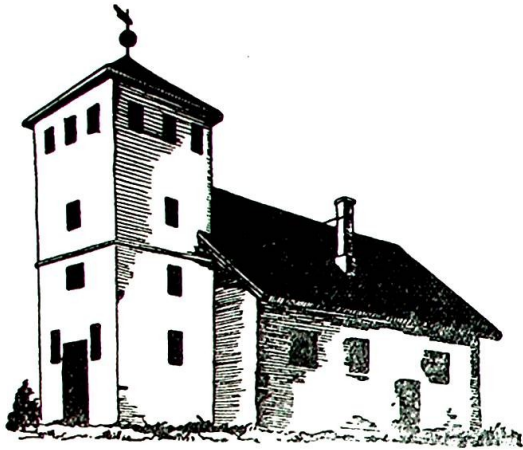
Skolens geistlige rådgiver er i år som tidligere pater Wolfisberg fra Danmark, og skolens sjef er Gerhard Bungerfeldt, Sverige.

Skolen er selvfølgelig et lukket foretagende. Bare de som kan delta i hele ukens program kan være med på de forskjellige arrangementer. Dette er absolutt nødvendig for å bevare skolens disiplin og gi deltakerne arbeidsro. Der er imidlertid en unntagelse fra dette: torsdag 5. august arrangeres der en åpen leirbålsaften hvor alle er velkommen. Adkomstmuligheter: Hønefoss-bussen til Utøya, hver time fra Tordenskjolds plass. 5 min. med motorbåt fra stranden like ved holdeplassen. Bussen koster kr. 3.25 hver vei, motorbåtturen kr. 0.50.

Alle katolske ungdommer har anledning til å delta i skolen, enten de er eller ønsker å bli ungdomsledere, eller ikke. Nærmere opplysninger og påmeldingsskjema kan fås hos de lokale ungdomslag eller ved å skrive til Norsk Katolsk Ungdomsforbund, Akersveien 5 I, Oslo. Skolekontingenten er kr. 55.00. I spesielle tilfeller er der anledning til å søke om friplass.

hollenderne i Amsterdam eller Leyden har ikke for høye tanker om sine landsmenn i Limburg eller Brabant. På den annen side finner man den strengeste kalvinisme i Zeeland som hører til de sydlige provinser og hvor 65 prosent av befolkningen er kalvinister. Protestantismen i kystprovinsene til det egentlige Holland som er en provins i Nederland — landets riktige geografiske betegnelse — er mindre streng. Dette er områder som har det livligste samkvem med resten av verden, og det er nok grunnen til at den tradisjonelle strenghet er noe dempet i disse om-

Til Bønsnes gamle kirke

St. Olavs Forbund har hvert år hatt en tur til et av våre skjente, gamle kirkesteder, og tilslutningen har alltid vært god. Naturligvis, kunne en gjerne si, for enhver katolikk tenker alltid med særlig interesse på alt som har minner om vår katolske storhetstid. I år blir det ikke bare en tur og et stevne, men en valfart til Bønsnes kirke på Ringerike. Sagaen forteller at fylkeskongen Sigurd Syr på Bønsnes lot seg døpe i 998 da Olav Trygvason fór gjennom Ringerike og påbød kristendommen. Sannsynligvis har den besindige Sigurd Syrs eksempel virket godt på bøndene, så disse også lot seg døpe. En kan da også gå ut fra at overgangen fra Asa-troen til kristen-

råder. De fleste av de større byer — Amsterdam, Haarlem, Leyden, Haag og Rotterdam — ligger her.

Mellom de store elver Maas og Rhinen og i østre Gelderland møtes de to konfesjoner. De mest katolske deler av Holland er de sydlige provinser Limburg og Brabant med en katolsk befolkning på henholdsvis 94.5 og 89.4 prosent. Dens tro er sterk og tradisjonell. Likevel møter vi også her en viss usikkerhet som følge av den industrielle utvikling. Eindhoven og Tilburg ligger i Brabant. Ved Eindhoven har Philips sine store anlegg. Slike industri-sentra trekker til seg folk fra andre kanter: folk med søkende sinn, folk som lever i strid med familietradisjonen og som i religiøse spørsmål ofte kunn-gjør at de er agnostikere. Men dette har likevel ikke influert på disse distrikters dype, katolske karakter. I Maastricht i Hollands sydligste provins kan man hver morgen fra klokken 5 til 8 se en ustanselig strøm av folk som sykler til morgenmessen. I en landsby i den nordlige delen av Brabant tallet nylig en korrespondent ikke mindre enn 23 religiøse kall blant ungdommen, gutter som forberedte seg for prestegjerningen i hjemlandet og utenfor landets grenser og unge kvinner som skulle bli nonner. Og alle som besøker Holland kan ikke unngå å bli grepet av de troendes fromhet og imponert av det tallrike presteskap. Spør noen om hvor katolsk Holland er, blir iallfall en del av svaret, at nivået er meget høyt i de katolske provinser.

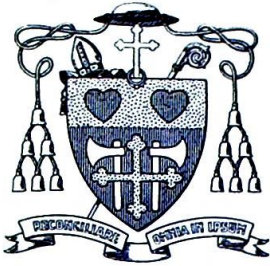
dommen har gått fredelig for seg på Ringerike. «Det var bare å ta ut avgudsbilder i de gamle hov, vaske bort all sot og røyk som dekket vegger og tak og så anbringe alter, døpefont og andre nødvendige kirkelige redskaper på sin plass, så sto huset ferdig til å innvies som kirke,» skriver biskop Bang i «Den norske kirkes historie».

Men selv om der reistes kirker på de gamle hovsteder ellers på Ringerike, er dette ikke tilfelle med Bønsnes kirke. Sagnet forteller at Olav den hellige en gang var i livsfare ute på Tyrifjorden, og at han i sin nød lovte å bygge en kirke, hvis han kom frelst i land. Han ble reddet og lot kirken bygge på en odde som heter Bønsnes, eller Bønnehusneset. Kastevindene er lumske på Tyrifjorden, så konen kan godt ha vært i livsfare, og det er også trolig at han gjerne ville ha en kirke på sin barndoms gård. Dessverre vet vi så lite om alt dette. Gamle noteringer tyder på at der på Storøya var et kapell innviet til St. Ludvig — har var også et hospits for pilegrimer. Bukten av Tyrifjorden, som skjærer inn her, kalles Sælabukten; navnet minner om det Sælahus som har stått der. En liten holme kalles ennå Evangelieholmen, og dette er utvilsomt et navn fra pilegrimenes tid.

I den katolske tiden dro de på pilegrimsferd til helgenkongens grav i Nidaros, det lever ennå tradisjon om disse ferdene, og de gamle pilegrimsveger vil for alltid være et levende minne. De viktigste vegene gikk gjennom Gudbrandsdalen og Østerdalen, og for å nå dem måtte mange legge vegen om Ringerike. En liten eller stor omveg for å få høve til å dvele litt i kong Olavs kirke på Bønsnes har sikkert mange tatt med.

Mange herlige byggverk fra den gamle storhetstid sank i grus, ingen vet lenger noe om kapellet på Storøya. Olavskirken på Bønsnes lå også nesten øde en tid, men stedet var hellig i folks bevissthet og mange fromme mennesker har skjenket gaver til dens vedlikehold. Skikken med å gi gode gaver til Bønsnes har holdt seg like opp til våre dager, og det er neppe noen annen kirke i Norge som har vært underholdt kontinuerlig helt siden middelalderen; meget taler for at det har vært slik helt fra Hellig Olavs dager, og derfor står denne kirken i en særstilling. Den del av hole herred hvor Bønsnes kirke står, kaltes i vår katolske tid for Røyse sogn. Inne i kirken henger under taket et fullrigget skip, som kalles St. Nicolai. I sydøstre hjørne står Madonnabildet. Det er et unngotisk arbeide fra ca. 1250. Bildet framstiller Maria sittende med Kristusbarnet på venstre kne; hele oppbyggingen er en kjent type. Ved siden av står to lave trelysestaker, men kirken har lysestaker både av jern og messing. Prekestolen sto engang i Gran kirke på Hadeland.

Det vil sikkert være av stor interesse for oss alle å se kirken, og vil også sikkert gi alle deltakere i valfarten en egen høytid nettopp nå i Maria-året. Tanken vil gå tilbake til alle dem som år etter år søkte hit til Hellig Olavs kirke, og vi vil fylle vegen dit igjen med en ny

Det biskoppelige våpen med mottoet:
«Å forlike alt i Ham».

Trondheim Apostoliske Vikariat's første arbeidsår;

Under en preken i St. Olavs kirke i Oslo ble engang i mellomkrigsårene følgende tanke utredet, — den lød om-trent slik: Ingenting i naturen går i oppløsning i den forstand at det absolutt tilintetgjøres. Ethvert liv oppstår igjen, i ny skikkelse og på ny grunn. Det samme gjelder også for det åndelige og overnaturlige liv.

Uttalelsen var foranlediget av at det da som nå pågikk en i bokstavelig forstand iherdig og nådeløs forfølgelse av Kirken og den enkelte kristne i store deler av verden. Samtidig ble det konstatert en påfallende oppblomstring av det kirkelige og religiøse liv i andre landområder. Parallellen mellom 1920—30-årene og vår opprevne etterkrigstid er åpenbar. Presset mot Kirken og den enkelte troende i øst har liksom reist en springflo som forplanter seg mot vest, på en slik måte at Vestens kristne i forståelse av de umistelige verdier de eier, griper fastere om korset for ikke å miste det. Var det ikke akkurat dette som skjedde i kristendommen første tid, som med rette er blitt kalt martyrtiden. Betegnelsen har like stor gyldighet i dag. Med uttrykket springflo menes her den sum av lidelser materialistenes opprør mot Gud har fremkalt. I sin vise omsorg har Kirken innsett at disse lidelser ikke skal være forgjeves eller at de skal bre seg unødig. Trofast mot det oppdrag Kristus ga Peter: «Røkt mine

pilegrimsskare. Og det vil vel også bli en særlig fest for oss å samles om et Madonnabilde helt fra den katolske tiden, om lag 1250, og tenke på at tross brann og vannskader, tross reformasjon og ødeleggelse av så megen katolsk kirkekunst, har denne Madonnaen i den lille Bønsnes kirke unngått alle ødeleggelser, og i Mariaåret 1954 kommer på nytt en pilegrimsskare for å synge de samme gamle bønner: Rex Olavus gloriosus og Ave Maria gratia plena. *Ragnhild Nylund.*

ST. OLAVS FORBUNDS ÅRSSTEVNE

Bønsnes kirke i Hole

Maria-året 1954 — søndag 27. juni

PROGRAM:

- Kl. 10.30: Prosesjon til kirken.
» 11.00: Prelatmesse m. preken ved Hans. Høyærv. biskop dr. Jac. Mangers.
» 12.15: Spisepause. Mat medtas, drikke fås kjøpt.
Deretter åpnes stevnet av St. Olavs Forbunds form. Alfred Taxt. Kåseri om stedets historie ved Jon Guldal.
Tale av pastor Harald Taxt.
Før avslutningen av stevnet kl. 19 holdes rosenkransandakt.

Program og stevnermerke kr. 2.—.

Oslo-deltagere reiser med busser fra St. Olavs kirke kl. 9. Pris kr. 12.— for voksne og kr. 6.— for barn.
Liste utlagt i prestegårdene til St. Olav, St. Hallvard, Stabekk og hos Dominikanerne.

Overhyrden,
Hans Høyærv. biskop Johannes Rùth,
den første Apostoliske
Vikar.

lam — Røkt mine får», sender Kirken sine hyrder til de fjerneste strøk, og tar også tidligere tapte skanser i besittelse. Året 1153 ble et avgjørende år i Norges historie. I en ulvetid ble det midt i landets hjerte bygget en skanse som demmet opp for råskapen. Fra den trengte Kristi budskap om gudsfrykt og nestekjærlighet seg stadig dypere in i nordmenns sjel og sinn. — Året 1953 besatte Kirken denne skanse på ny, ved å opprette Trondheim apostoliske vikariat. Et år er gått — riktignok uten sensasjonelle resultater. Likevel, gamle bastioner er blitt fornyet og andre er påbegynt.

Først de nye:

Katolske menns klubb.

Det begynte ganske improvisert. Sognepresten, pater Stelzmann, ba noen menn fra menigheten inn i prestegården etter høymessen på søndagene. Den religiøse situasjon, trosspørsmål og andre aktuelle problemer ble drøftet. En kjærkommen og påkrevet sikkerhetsventil for katolikker i et nesten indifferert og lite katolsk-vennlig miljø. Etter et halvt år ble behovet for å bringe disse improviserte diskusjoner over i mer permanente former større og større. Siden 27. september 1953 har «Katolske menns klubb» virket som en av biskop Rùth godkjent legmannsorganisasjon. Som motvekt mot den manglende forståelse for og kjennskap til vår tro, er her søkt skapt et godt katolsk miljø, hvor menighetens menn kan samles hver annen uke. K.M.K. ledes av den polskfødte Leo Kaplanski. (Det er ganske betegnende for vår tid at her oppe virker en landsmann av dem som nå må leve sin kristendom i en katakombetilværelse!) Selvsagt er tradisjonen fra de første improviserte sammenkomster vedlikeholdt. Ved foredrag, kåserier og debatter er trosspørsmål blitt belyst med en slik glød og iver at natten ofte har vært god å ta av. Høyest rager dog biskopens beåndede innføringer blant annet i det katolske kirkebegrep. Under ordskiftet etterpå har klubben hatt den glede å ha en prominent lutheraner som solid og saklig opponent. Hvor sundt og skjerpene dette har virket på medlemmenes katolske bevissthet er lett forståelig. Det taler dessuten om et bevisst forsøk på å virkeliggjøre den brorskapstanke Hans Høyærv. biskopen ga uttrykk for i sin bekjente hilsningstale under kirkejubileet i fjor.

Til Stiklestad — til Nidaros

Valfarten til Stiklestad i fjor var ikke bare en skjønn, men også en oppmuntrende opplevelse for våre få katolikker.

St. Olav sluttet Norge sammen til en enhet for å vinne landet for Kristus. Han er også Sør-Norges og Nord-Norges nasjonalhelgen. Vi håper derfor at Sør-Norge og Nord-Norges katolikker til hans ære og i hans ånd — dvs. rede til gjensidig støtte — også i dette år vil være med på valfarten til Stiklestad, selv om det kanskje ikke er mulig at det blir så mange som i fjor.

Velkommen til Trondheim og Stiklestad!

† Johannes Rùth.
Apostolisk Vikar.

Kvinnernes Ora et Labora.

Andelig vekst for den enkelte kristne og håpet om å vokse i så stor grad at det kan bli et overskudd til berikelse for den kristnes omgivelser, blir den rene utopi dersom ikke et utrettelig bønneliv er den drivende kraft. Påvirket av denne grunnleggende erkjennelse og inderlig oppfordret av sin biskop, sluttet en del av St. Olavs menighets damer seg sammen i en forening under den hl. Elisabeths beskyttelse. Foreningens formål er begrenset til det egentlige og eneste nødvendige: sjelenes frelse. Denne store intensjons praktiske utforming ser slik ut: regelmessig og hyppig bivåning av messen og samling ved Herrens bord. Innføring av dialogmesse-formen under aftenmessen i St. Olavs kirken har for St. Elisabethforeningen hatt høy prioritet og er for mange blitt en ny og verdifull hjelp til forståelse av messeofferets rike innhold. Biskopen approberte foreningen på nyåret d. å. etter at den hadde virket i navnet siden høsten 1953. Men frukter av foreningens arbeid er det vel for tidlig å spørre om ennå. Det primære er jo at noe skjer.

For overhodet å ha en sjanse til å nå nevneverdige resultater i kampen for å bevare det kristne liv i hjem og samfunn har Kirken alltid lagt særlig stor vekt på kvinnernes og da spesielt mødrenes aktive medvirken.

Avdøde monsignore Witte tok konsekvensen av dette syn da han stiftet St. Birgittaforeningen. Ingen som følger litt med i katolsk liv i Norge, kan være ubekjent med de strålende resultater St. Birgittaforeningens søsterorganisasjon i Oslo bispedømme, Mariakongregasjonen, har oppnådd. «Ønskedrømmen» ble vel for de fleste uinnvidde til et langsiktig fremtidsprosjekt, inntil plutselig en dag feriehjemmet «Persbråten» var en realitet. St. Birgittaforeningen i Trondheim har også sin «Ønskedrøm». Og hvem vet, kanskje den også en dag er en realitet. Tro likevel ikke at foreningens damer i mellomtiden sitter med hendene i fanget og venter på undere. Tiden går med til aktivt karitativt arbeid, og sist men ikke minst med vedlikehold og fornyelse av kirkens paramenter. Etter beste evne skal kirke og gudstjeneste utstyres med den prakt og skjønnhet som er det Allerhelligste verdig.

Ungdommen.

Et av de største og vanskeligste problemer Kirken og kristendommen har å kjempe med, er hvordan den skal

make å bevare den oppvoksende slekt for Kristi sak. Problemet synes å vokse proporsjonalt med styrken i materialismens og nyhedendommens stormløp mot den stort sett ubeskyttede nye generasjon. Hva skal man da også stille opp mot den altfor lett tilgjengelige sjelegift som barn og ungdom daglig fores med. Oppgaven synes for de fleste å være helt uløselig. Men Kirken har vist veien ved praktiske tiltak rundt omkring i de forskjellige land. Skoler, pensjonater, fritidshus og ungdomslag gjør sitt ytterste for å bevare de unge for de oppløsende tendenser i tiden. Ungdomslag ja. Hvor mange voksne katolikker kan ikke takke disse for mange av de åndelige og timelige goder de har oppnådd senere i livet!

Ungdomsarbeidet i Trondheim vanskeliggjøres først og fremst av at de unge tallmessig er så sørgelig få. Derfor blir det heller ikke lett å finne folk som har tid og evner til å samle og lede dem. Men fremtiden bærer alltid håpet i seg. Med denne visshet som bakgrunn, går den lille skare ungdom menigheten rår over, i takt med sine eldre trosfeller, for troens utbredelse i det unge Vikariat.

St. Olavs Forbund.

Da Det apostoliske vikariat for Norge og Spitsbergen i 1932 deltes opp i tre kirkelige administrasjonsområder, fulgte også delingen av det landsomfattende St. Olavs Forbund etter de tilsvarende grenser. Meningene er kanskje delte om virkningen av dette. Forbundets slagkraft her i Trondheim ble nok satt en del tilbake. Ikke minst på grunn av den isolerte stilling det fikk i forholdet til de sørlige og nordlige broderforbund. Det innskrenket seg følgelig til å bli en menighetsforening. Etter at Trondheim apostoliske vikariat ble opprettet lå det derfor nær å reise St. Olavs Forbund opp til et mer omfattende virkefelt. På nyåret 1954 vedtok generalforsamlingen helt nye organisasjonsprinsipper. De bestående særforeninger har enstemmig sluttet seg til forslaget om kollektivt medlemskap i forbundet. Kontingenten skal betales direkte fra foreningenes kasser og avpasses etter medlemstallet. Styret velges etter at hver har oppnevnt to representanter. Den av de to representantene som ikke blir valgt til et verv, fungerer som personlig varamann for den valgte. Formann ved siste generalforsamling ble Fredrik Husebye. Styret har for øvrig disse stillinger: kasserer, sekretær og opplysningssekretær. Da varaformannen Rolf Strand forlater Trondheim, ble han oppnevnt til reisende og permanent representant med fullmakt til å utføre oppdrag for forbundet. Denne organisasjonsform har den fordel at det alltid består en intim kontakt begge veier mellom særforeningene og forbundet. Dette vekselspill vil forhåpentlig virke sterkt befordrende på initiativet og arbeidsleden.

Årsdagen for Vikariatets opprettelse.

Hvitesøndag arrangerte St. Olavs Forbund en stor fest for å minnes årsdagen for at en katolsk biskop igjen ble viet i Norge. Det var en passende anledning, ikke til oppramsing av facts eller å henfalle til selvros, men ganske enkelt gjøre noen refleksjoner omkring Vikariatets opprettelse. Hvor står vi og hvor vil vi? Erkjennelse og optimisme er to viktige faktorer. Erkjennelse, fordi det er så langt igjen til målet, det egentlige målet: m o d e r k i r k e n s gjenreisning i land og folk. Optimisme fordi overhyrden heter biskop Johannes Rùth. Optimisme og takknemlighet fordi Gud gjennom sin Kirke har ført ham hit!

Biskopen på sin side benyttet anledningen til å takke alle som siden hans innsettelse som overhyrde hadde

UTLANDET:

VATIKANET

Arbeidere ved den pavelige trone.

Pave *Pius XII* har forordnet at representanter for arbeiderne heretter skal innta særlige æresplasser blant dem som assisterer ved de pavelige seremonier. For første gang i historien er full seremoniell anerkjennelse gitt til arbeiderne som stand og som medlemmer av samfunnet på like fot med fyrstelige familier, statsoverhoder, aristokrater og diplomater som i tidens løp som særlige gunstbevisninger er gitt anledning til å delta i slike seremonier. Det foreligger ennå ikke detaljer vedrørende den måte disse representanter vil bli valgt på. Man regner imidlertid med at de vil bli valgt blant lederne og medlemmene av anerkjente kristne arbeidergrupper og fagforeninger som er kjent for å være uklanderlige i sin kristne livsførsel. Etter alt å dømme vil disse representanter få anvist reserverte plasser langs sidene av Peterskirkenes apsis, nær hovedalteret.

Til deltagerne i Lourdes-reisen

Siden vår siste melding om Lourdes-reisen i forrige nr. av St. Olav er Metro Reisebyrå, Karl Johansgt. 31 (inng. Arbeidergt.) blitt overdratt den reisetekniske ordningen over strekningen tur-retur Oslo-København og billett-tjenesten for hele ferden Oslo-Lourdes-Oslo. Alle forespørsler — som alt meddelt gjennom sirkulærer — bes derfor heretter rettet direkte til Metro, som på sin side i de øvrige spørsmål vil henvise til pater Mesters i Holbæk eller til oss. Denne ordning for de norske deltagere er kommet i stand i forståelse med de danske arrangører av fellesreisen, og vi ber alle holde seg til den, til beste for en vellykket pilegrimsferd. Arrangementet er stort, og det appelleres til hver enkelt deltagers samarbeid i samme gode ånd som hittil. Da vil det bli som det er lovet: En uforglemmelig opplevelse!

Den biskoppelige kurie.

stått trofast ved hans side og hjulpet ham med den tunge og vanskelige oppgave. Etter å ha rettet takken til medlemmene av St. Olavs Forbund og til de andre foreningene, fremhevet han særlig St. Elisabethsøstrenes innsats. Ja, søstrene! De er verd en artikkel for seg. Deres tro er sannelig virksom i kjærlighet. Ikke bare utgjør de storparten av menigheten i Trondheim, men deres gjerninger utgjør majoriteten av alt det gode som gjøres. Trofast følger de den hellige Elisabeths eksempel, og vår takk og beundring finner ikke uttrykk i ord.

Stiklestad og Hellig Olav.

Tilbake står da å proklamere St. Olavsforbundet i Trondheims merkesak: **Stiklestad!** Like selvfølgelig som franske katolikker drar til Lourdes og engelske til Tyburn, skal norske katolikker samles på Stiklestad hver Olsok. Dypere og dypere inn i bevisstheten må det trenge, at Olav Haraldsson den hellige bragte den romersk katolsk kristendom til landet og led martyrdøden for den på Stiklestad. Forbundet vil også fremme påkallelser av vår nasjonalhelgen ved særlige Olavsandakter, og forsøke å gi den en fast form.

Vi henviser for øvrig til appellen fra Hans Høyververdighet biskop Rùth i forbindelse med årets valfart til Stiklestad på Olsokdagen 29. juli. **Opplysningssekretæren.**

Mikrofon i Pavens vindu.

På grunn av svekket helbred har Paven ennå ikke kunnet gjenoppta de regelmessige audienser. I den siste tid er det imidlertid blitt alminnelig at pilegrimer fra alle land samles på Petersplassen for derfra å bringe Den hellige far sin hyldest. For å gjøre det mulig for Hans Hellighet å tale til pilegrimene er det nå blitt anbrakt en mikrofon ved vinduet i Pavens arbeidsværelse og høyttalere på Petersplassen, slik at Paven nå kan tale direkte fra sitt arbeidsværelse til folkemassene nede på plassen.

Ny frimerkeserie.

Vatikanstatens postforvaltning har igjen sendt ut en ny frimerkeserie. Den har seks verdier med det pavelige symbol, de korslagte nøkler.

CANADA

De kanadiske ordensfolks første kongress.

I den verdensomfattende serie av ordenskongresser møtes ordensfolkene i Canada til sin første kongress i juli. Man venter at ca. 1700 ordensfolk vil delta i kongressen som vil bli holdt i Ville-Saint-Laurent under forsete av prefekten for ordenskongregasjonen i Rom, kardinal *Valeri*.

CHINA

Sendemann for Nasjonalist-China akkrediteres Den hellige stol.

Det meldes fra Tai-pei på Formosa at Nasjonalist-Chinas regjering har utnevnt dr. *Hsieh Shou-kang* til minister ved Den hellige stol. Siden juli 1949, da dr. *Wu Ching-hsiung* ble trukket tilbake og *Tchou Yin* ble *chargé d'affaires*, har ingen kinesisk minister vært akkreditert Den hellige stol. Siden oktober 1952 har Den hellige stol hatt en diplomatisk misjon på Formosa.

Dr. *Hsieh* som ikke er katolikk, ble minister ved Den hellige stol i 1943, da diplomatiske forbindelser for første gang ble opprettet mellom China og Den hellige stol. Han er født i 1896, har avlagt eksamen ved *École des Sciences Politiques* i Paris og tatt akademiske grader ved universitetene i Lausanne og Brussel.

Dr. *Hsieh* har skrevet flere bøker på fransk, har fått et skuespill oppført på *Théâtre Royale* i Brussel og er medlem av Det kongelige akademi for litteratur i Belgia.

DANMARK

Valfarten til Aasebakken større enn tidligere.

De danske katolikkers valfart søndag 23. mai til Aasebakken utenfor København, der Benediktiner-nonnene har sitt vakre kloster, hadde i år større deltagelse enn noen gang tidligere. Da prosesjonen satte seg i gang fra Holte stasjon, var det henimot halvannet tusen mennesker, og ennå et halvt tusen sluttet seg til skaren da den nådde fram til Høsterkøb. Alteret var reist på den store plenen, vendt mot menigheten, og biskopen av Oslo, *Mgr. Mangers*, forrettet prelatmessen. «Under messen talte biskopen på sin vanlige inntrengende og oppildnende måte, selv så åpenlyst glad og oppmuntret over den store skare, som var samlet her for å hylde Vor Frue,» skriver Katolsk Ugeblad, som gjengir biskop *Mangers'* preken in extenso i sitt nummer for 6. juni.

Om ettermiddagen talte biskopen av København, *Mgr. Suhr*, og tolket sin store glede over at så mange var kommet til Aasebakken og minnet om det storstilede pinsestevnet i fjor som utenlandske deltagere hadde utlagt som et bevis på Kirkens livskraft i Danmark. At oppslutningen i år var så stor, måtte sees nettopp på bakgrunnen av dette pinsestevnet. Særlig gledet det biskopen å se så mange familiegrupper ta del, fordi det er disse familier som med sine barn danner Kirkens håp om fremtiden. Og disse barnas bønn om fred sammen med alle verdens katolske barn på denne dag, ville sikkert nå fram til den himmelske Fredsfyrste gjennom Vor Frue som vi så inderlig tillitsfullt påkaller som «Fredens dronning». Etter biskop *Suhr* talte jesuittpater *H. Roos*, om Kirkens nye store helgen, pave *Pius X*. Talen finnes gjengitt i dette nr. av St. Olav.

I prosesjonen så man denne gang tre biskoper fra Norden, idet foruten biskopene *Mangers* og *Suhr* også *Sveriges hjelpebiskop*, *Mgr. Ansgar Nelson*, tok del.

DE FORENTE STATER

Kirker som er innviet til Jomfru Maria.

I De forente stater finnes det i alt 36 katedraler og 3278 kirker som er innviet til Guds Mor.

ENGLAND

200 000 katolske flyktninger til England og Wales siden krigen.

På den årlige biskopkonferanse som nylig ble holdt av de katolske biskoper i England og Wales, ble det opplyst at England siden krigen har tatt imot nærmere 200 000 katolske flyktninger. Av disse er om lag halvparten eller 100 000 polakker og 25 000 ukrainere. De øvrige er kommet fra Ungarn, Jugoslavia, Romania, Tyskland og Østerrike. Den engelske katolske komité for europeiske frivillige arbeidere har gitt 30 prester av forskjellig nasjonalitet i oppdrag å ta seg av sjelsesorgen blant disse flyktninger.

FORMOSA

Landsby med 550 innbyggere konvertert.

Den unge spanske dominikanerpater *Castor Osorno* har i løpet av et år vunnet alle innbyggerne i en landsby på Formosa, i alt 550 mennesker, for den katolske tro. Alle kunne samlet bli opptatt i Kirken. Senere er det kommet henstillinger fra 40 andre landsbyer til pater Osorno om å komme å undervise dem i Kirkens lære.

FRANKRIKE

Hvor katolsk er Paris?

Som et supplement til artiklene i «St. Olav» nr. 11/12 og nr. 13/15 om katolisismens stilling i Frankrike kan vi nå bringe resultater av den statistiske undersøkelse som nylig ble gjennomført i erkebispedømmet Paris for å få brakt på det rene hvor stort kirkebesøket er. Det viste seg at den søndag man hadde valgt for undersøkelsen, overvar i alt 626 131 katolikker 2 832 messer i erkebispedømmet Paris og 205 513 overvar messene i bispedømmet Versailles. Befolkningen i disse to bispedømmer er på seks og en halv million, heri innbefattet 135 000 mohamedanere og andre mindre grupper av ikke-katolikker. Intet forsøk ble gjort på å finne ut hvor mange barn, syke og gamle uten messeplikt det finnes i disse to bispedømmer. Erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*, har funnet tallet større enn ventet og mener at om hensyn tas til dem som ikke utfylte tellingskortene, var tallet på dem som oppfylte søndagsplikten minst 650 000 eller 13 prosent av erkebispedømmets befolkning.

Lys-stafetten fra Lourdes.

Om morgenen den 1. mai var delegasjoner av unge katolikker fra hele verden i basilikaen i Lourdes for av biskopen av Lourdes hånd å motta «freds-lyset» som unge stafetter nå er i ferd med å bringe ut over Europas kontinent. 600 000 menn fra 20 nasjoner deltar i denne veldige lysstafett. I løpet av mai hadde de tilbakelagt om lag 45 000 kilometer. Målet var å bringe lyset fra Lourdes, *Marias lys*, til alle mennesker. Fra Lourdes ble lyset først brakt til Sveits for derfra av de unge lysbærere å føres til Belgia, Tyskland, Holland, England, Irland, Danmark, Sverige, Norge, Italia, Malta og over Bari—Athen—Istanbul til Efesus og videre til Jerusalem.

Valfarten til Chartres.

I den annen uke av mai gjennomførte studentene i Paris den tradisjonelle, årlige valfart til Chartres. Ca. 13 000 studenter deltok i den 40 kilometer lange valfart som tilbakelegges til fots.

Finaly-saken avsluttet med at Frankrikes høyesterett har frifunnet Antoinette Brun.

For noen tid siden var verdenspressen og også pressen her hjemme svært opptatt av den s.k. *Finaly-sak*. En fransk dame, frk. *Antoinette Brun*, hadde tatt til seg to foreldreløse, jødiske barn — det var krigen som hadde gjort dem foreldreløse — latt dem døpe og gitt dem en katolsk oppdragelse. Da fjerne jødiske slektninger etter krigen dukket opp og gjorde krav på barna, brakte hun dem til Spania for å forhindre at de ble utlevert. Historien fremkalte et likefrem brøl i verdenspressen og det ble reist sak mot frk. Brun. Nå er hun imidlertid blitt frifunnet av Frankrikes høyesterett. Barna oppholder seg for tiden hos en tante i Israel.

Den katolske pressekongress.

«Kristus lever — og vi er hans stridsmenn,» uttalte greve *Dalla Torre*, redaktør av *Osservatore Romano*, og som er president for Den katolske presses internasjonale union, i sin åpningstale på Unionens 4. kongress som trådte sammen i Paris den 3. mai. 250 katolske journalister fra 30 europeiske og oversjøiske land var møtt fram og drøftet i tiden til den

7. mai den katolske presses opgaver og fremtid. I sin åpnings-tale hyldet greve *Dalla Torre* de store, katolske journalister i det 20. århundre og de katolske journalister bak jernsteppet.

«Den katolske presse står i dag i hele verden i første linje i kamp om folkenes ånd og hjerter,» erklærte redaktøren av den kanadiske ukeavis «*The Ensign*», greve *Keyserlink* i et utsyn han ga over den katolske presses stilling i dag. Prof. dr. *Emil Dovifat*, Berlin, pekte på at den religiøse tidsskriftspresse i Tyskland med et samlet opplag på 12,8 millioner i dag er rykket opp på annen plass blant tidsskrifter og illustrerte blader.

Unionens generalsekretær, *Jean-Paul Dubois-Dumée*, understreket i en intern oversikt betydningen av en stadig intimere kontakt mellom de katolske aviser og publikasjoner i hele verden.

Kongressen ble innledet med at den hellige messe ble lest av den apostoliske nuntius i Frankrike, erkebiskop *Marella*. I en preken oppfordret pater *Emile Gabel* som er sjefredaktør for *La Croix*, journalistene i sitt slitssomme arbeide å stille seg under Kristi kors for å hente kraft og styrke der.

På vegne av Pave *Pius XII* hadde pro-statssekretær *Montini* sendt en skrivelse til kongressen, hvor det het at den katolske journalist må tjene Kirkens store anliggender, den internasjonale fred og den sosiale rettferdighet; han må se det som en plikt å avsløre villfarelsene og opplyse offentligheten om den kamp som føres mot Kirken i forskjellige land.

Original gave til Kirken fra Emile Combe's niese.

En niese av den store anti-klerikale bannerfører i Frankrike for 50 år siden, *Emile Combe*, som fikk drevet igjennom Kirkens atskillelse fra Den franske stat og plyndret den for eiendom og faste inntekter, har gitt en bronsebyste av sin onkel til støpning av en kirkeklokke som skal henges opp i tårnet i basilikaen i Lourdes.

INDIA

Også en biskop er statsborger.

«Også en biskop er statsborger og har som sådan alle de rettigheter som tilkommer en statsborger, også den å si sin mening i spørsmål vedrørende valg.» Denne erklæring fremkom Indias statsminister, *Pandit Nehru*, med under et besøk i Travancore-Cochin. Han tok dermed stilling til en protestskrivelse fra Det kommunistiske parti, hvor man beklaget seg over at de katolske biskoper i sine hyrdebrev og taler hadde behandlet politiske spørsmål. *Nehru* understreket at det var umulig i dag å skille religion fra politikk.

ISRAEL

Protest mot vanhelligelser.

Representanter for alle kristne religionssamfunn i Israel sendte nylig telegrammer til president *Itzhak Ben Zvi*, til statsminister *Moshe Sharett* og til innenriksministeren og til ministeren for religiøse saker med skarpe protester mot den skjending av kristne gravplasser og kirker som har funnet sted i Israel i løpet av den siste tid. I telegrammet til presidenten het det bl. a.:

«Skjendingen av den gresk-katolske kirkegård i Haifa Langfredag den 16. april utløste sterk indignasjon blant alle kristne. Et møte ble holdt i den katolske kirke i St. Elias og en religiøs prosesjon fant sted til kirkegården hvor andakt ble holdt. Alle som var til stede, besluttet å sende Dem en kraftig protest mot den kriminelle handling. I henhold til dette vedtak sender lederne av alle kristne samfunn i Haifa og i distriktet omkring Haifa på egne og menighetenes vegne denne protest.

Vi beklager at våre hellige steder som er så dyrebare for oss, stadig skjendes, noe som ikke har hendt på mange hundre år. Mange kirker er blitt plyndret og vanhelliget, gravsteder er ikke blitt respektert, og Korset som er hele kristenhetens symbol, er blitt skjendet. Kirkene i Ucrut, Kafr-Baram, Tiberias, Safed, Ain-Karem, Wadi Jimal, Sahamata og Damun er enten blitt ødelagt eller vanhelliget. Det er også kirkegårdene til de gresk-ortodokse i Tiberias og Tira. I Haifa og Tira er gravstedene til de romerske katolikker blitt skjendet, i Tobitha til de gresk-ortodokse i Jaffa. Blant dokumentene i departementet for religiøse saker vil De finne mange slike religiøse protester. Intet er gjort fra myndighetenes side for å sette en stopper for disse skjendinger eller for å få de skyldige straffet.

De siste skjendinger av kirkegårdene til de greske katolikker, til de romerske katolikker og til de katolske maronitter i Haifa i påsken har tvunget oss til å gjøre Dem oppmerksom på dette viktige spørsmål og disse kriminelle handlinger som sårer oss i våre helligste følelser. Disse kri-

minelle handlinger står i strid med bestemmelsene i Israels forfatning og mot profetenes læresetninger. Vi krever at en inngående undersøkelse blir satt i gang for å finne forbryterne slik at gjentagelser ikke finner sted. I tillit til Deres rettsinn håper vi at vi ikke skal bli tvunget til å sende lignende protester i fremtiden.»

I meddelelsen til statsminister Moshe Sharett og til regjeringens medlemmer het det:

«Skjendinger av kristne gravsteder finner uavlatelig sted. Den siste skjending var rettet mot den katolske kirkegård i Haifa. Kirkegården ble vanhelliget, kors brutt i stykker og en grav åpnet. Og dette ble gjort i påsketiden. Vi protesterer på det skarpeste mot disse forbryterske handlinger og krever at våre hellige steder blir beskyttet.»

I sitt svar har regjeringen i Israel gjennom ministeren for religiøse saker, dr. *Cabby*, beklaget det inntrufne og tilbudt å erstatte skadene. Men intet svar er kommet fra presidenten og statsministeren. Det ble senere meldt at to graver ble åpnet på kirkegården i Haifa og at 72 kors ble brutt i stykker. 27 av dem var av marmor. På samme tid ble nesten alle korsene på kirkegårdene til de greske katolikker og maronittene i Haifa ødelagt.

Den første nye katolske kirke siden opprettelsen av staten Israel innviet.

Den første katolske kirke som er opført i Israel siden denne stat ble opprettet, ble nylig innviet av erkebiskop *Hakim* i landsbyen Elia på berget Karmel. Den nye apostoliske delegat i Jerusalem, mgr. *Silvio Oddi*, overvar høytideligheten. Kirken

ble innviet til St. Elias fordi den ligger midtveis mellom Elias' grotte og offerstedet hvor Elias vanæret Baals profeter.

ITALIA

Den katolske aksjons oppgaver.

Det er Den katolske aksjons oppgave å beskjeftige seg med de moralske forhold som oppstår i forbindelse med familie-, arbeids- og forsorgsproblemene og ta vare på dem, uttalte Pave *Pius XII* i en skrivelse til presidenten for Bispekommisjonen for Den katolske aksjon i Italia, kardinal *Adeadato Piazza*, i anledning av denne store organisasjons generalforsamling i Assisi. Den katolske aksjon, het det videre, hverken kan eller skal blande seg i offentlige myndigheters ansvars- og arbeidsområder, men det er organisasjonens plikt omhyggelig å ha oppmerksomheten rettet mot disse problemer og gi sine erfaringer videre til de offentlige myndigheter.

Reduserte billettpriser på de italienske jernbaner for pilgrimer i Maria-året.

Alle — også utlendinger — som i 1954 til den 8. desember valfarter til Maria-helligdommer i Italia, vil bli innvilget rabatt på billettprisen ifølge en melding fra De italienske statsbaner.

Den store katolske ensyklopedi ferdig.

For seks år siden tok man i Rom fatt på arbeidet med en stor, katolsk ensyklopedi. Dette arbeide er nå tilendebrakt, idet 12. og siste bind utkom i begynnelsen av mai. De enkelte artikler er blitt bearbejdet av kardinaler, biskoper og medlemmer av romerske kongregasjoner. Verket inneholder rundt regnet 24 000 stikkord, 10 600 illustrasjoner, deriblant 2 000 farvetrykk og 160 karter.

«Den siste nadverd» av Leonardo da Vinci restaurert.

Under krigen ble *Leonardo da Vinci's* verdensberømte maleri «Den siste nadverd» i Santa Maria delle Grazie i Milano skadd under et flyangrep. Etter krigen tok man fatt på restaureringen som nå er fullført. Ved en høytidelighet i siste uke av mai som erkebiskopen av Milano, kardinal *Schuster* og den italienske undervisningsminister deltok i, ble maleriet igjen tilgjengelig for almenheten.

KENYA

Tapene som Mau-Mau har tilføyet Kirken.

De tap som Mau-Mau hittil har tilføyet Kirken er følgende: en europeisk ordenssøster er blitt skåret i stykker, en europeisk misjonær alvorlig såret, to afrikanske ordenssøstre drept på sine misjonsstasjoner og flere innfødte prester fordrevet. En misjonsstasjon måtte overgis etter en rekke overfall. 35 skoler er blitt nedbrent og 14 katolske, innfødte lærere er blitt myrdet.

POLEN

Det katolske universitet i Lublin står foran sammenbrudd...

Emigranter som er kommet fra Polen til Wien, forteller at den siste kristne høyskole bak jernteppet, det katolske universitet i Lublin, står umiddelbart foran sitt sammenbrudd. Nylig ble flere av professorene avskjediget uten begrunnelse og kort tid etter ble det juridiske og det økonomisk-vitenskapelige fakultet lukket. Samtidig ble det truffet foranstaltninger for å «tilpasse» det filosofiske fakultets læreplan til den marxistiske «lære». Slik går de materialistiske reaksjonærer fram i Polen. Da kommuniststyret av all makt støtter Marie-Curie-Sklodowska-«universitetet» — en kommunistisk skole man har opprettet og oppkalt etter Polens største vitenskapelige forsker, oppdageren av radium, *Marie Curie*, — en verre måte å krenke hennes minne på kan vanskelig tenkes — regner man med at det katolske universitet, den frie forsknings siste skanse, om ikke lenge må stenge sine porter. I den siste tid har dette universitet utgitt en rekke verdifulle, vitenskapelige arbeider.

SLOVAKIA

Martyren Raskas begravelse.

Så godt som alle innbyggerne i den slovakiske by Trnava — eller 20 000 mennesker — fulgte prelat *Raska* som var død i kommunistisk fengsel, til graven. Prelaten *Raska* var i en lang årrekke blitt forhørt av kommunistene og fra hvert forhør vendte han hjem mishandlet og forslått. Under et for-

Bildet er tatt i New York der den katolske kardinal *Spellmann* og general *James A. Van Fleet* (bak bokstavene E og S), sammen med et koreansk barnekor på USA-turne, innvier det første «Hjelp-Korea-toget» som skal gå tvers over kontinentet til San Francisco og på veien samle inn varer til det krigsherjede Korea. Dette «frihetstoget», som det også kalles, skal etterfølges av flere, og en venter å få i alt 600 godsvogner med klær, matvarer osv., som skal skipes til Korea. Innsamlingen er arrangert av det amerikanske hjelpefondet for Korea som general *Van Fleet* er formann for.

hør i januar i år fikk han det ene øye slått ut. Under det siste «forhør» avgikk han ved døden, men byens befolkning forlangte å få hans lik utlevret. Den fikk sin vilje satt igjennom og fulgte sin martyr i samlet tropp til graven.

SOVJETUNIONEN

Kardinal Wyszinski skal befinne seg i en tvangsarbeidsleir.

Ifølge de siste meldinger skal Kirkens primas i Polen, kardinal *Wyszinski*, for tiden befinne seg i en tvangsarbeidsleir på øya Solovjesk i Hvitehavet. Denne melding er gitt av en finsk sjømann som er vendt tilbake fra Hvitehavet med dampskipet «Heros». På den samme russiske øy som ligger i innløpet til Onega-bukten, skal dessuten noen hundre sekularprester og ordensgeistlige befinne seg og om lag 100 tyske krigsfanger. De geistlige skal være beskjeftiget med å lage fiskenet.

Den finske sjømann fikk disse opplysninger av tre finske fanger som var utkommandert til lossearbeide, da skipet lå ved øya i tiden fra den 29. mars til den 2. april.

Da vedkommende finske sjømann betrodde ovenstående til St. Olavs redaktør for ca. 2 måneder siden, kunne han ikke oppgi noe bestemt navn på den «høytstående fangen» på Solovjesk. På spørsmål om det kunne være kard. *Wyszinski*, svarte han at det var «den fremste Kirkens mann i et av de sentraleuropeiske land». Vi fant av bestemte grunner ikke

å kunne feste lit til beretningen. Men nå er den altså slått opp i verdenspressen. Mer kan vi ikke si om dette.

Kardinal *Wyszinski* ble arrestert den 26. september 1953 og berøvet sitt embete på grunn av angivelig «statsfiendtlig virksomhet». Hittil har det vært umulig å fastslå kardinalens oppholdssted. Det eneste spor man hadde, førte til det berymkede Ljubljankafengslet i Moskva, hvor kardinalen skal ha sittet arrestert i lengere tid. Øya Solovjesk er en sovjet-russisk straffekoloni.

SVEITS

Den 10. katolikk-kongress.

Under mottoet «Til oss komme Ditt rike» var nærmere 80 000 sveitsiske katolikker i den siste uke av mai samlet til den 10. sveitsiske katolikk-kongress som denne gang var henlagt til Fribourg. Det innledende foredrag ble holdt av presidenten for den sveitsiske katolske landsforening, nasjonalråd *Studer*. Senere talte nasjonalrådets *Cottier*. Biskopen av Genève-Fribourg, mgr. *Charriere*, selederte pontifikalmessen, og etter evangeliet led Den hellige fars stemme over Radio Vaticana. Paven talte på fransk, tysk og italiensk, og oppfordret katolikkene i Sveits til å gå inn for en styrkelse av de religiøse og moralske krefter. Bare derved kunne man stanse materialismens fremtreden. «*I dag er ikke tiden slik at det bør vises forsakthet. Katolikkene må dristig ta kam-*

HAMAR		
VESTBYEN KOLONIAL Kr. Johansen Tlf. 1339 - 1362 Hamar	NEBB'S HAMAR-AVDELING A/S	
HUGO HOFFSTEN Handlungartneri og Blomsterforretning Hamar	KNUTSTAD & HOLEN FISK OG VILT Hamar	OSKAR WIIK Herreekvipering Skotøy Reiseartikler Strandgaten, Hamar
DRAMMEN		
Alt i blomster VICTOR LAGERQUIST Handlungartneri Telefon 3095 - Drammen	Hvis De ikke kan lese dette i 30 cm avstand, bør De gå til synelege, for da trenger De briller. Optiker <i>L. Eriksen A/S</i> Drammen.	 ATHØRESEN KOLONIALFORRETNING Tlf. 2659
C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tlf. 2863 Drammen	 L. JAHN LARSEN Elektrisk & Radio	A.s P. Ltz Aass Drammen
Bragernes Farvehandel Torvet Drammen Tlf. 2755 - 4058	Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen	Alltid først med det siste...! Utstysvarer- og manufaktur, Drammen	

pen opp for rett og rettferd og bedre sosiale forhold.» uttalte Hans Hellighet.

TYSKLAND

Den apostoliske nuntius i Øst-sonen.

Den apostoliske nuntius i Tyskland, den amerikanske erkebiskop *Muench*, har nylig besøkt Erfurt i Thüringen som ligger i Sovjetsonen. Besøket fant sted i anledning av feiringen av 1200-års jubileet for den hellige Bonifatius' martyrium. Mgr. Muench passerte grensen til øst-sonen fredag den 21. mai og var tilbake i Vest-Berlin mandag den 24de. Han er nå reist til Rom for å avlegge rapport for Pave *Pius XII*.

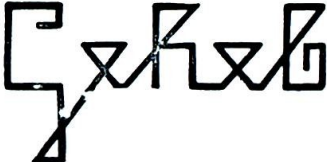

Lørdag den 22. mai og søndag den 23. talte mgr. Muench til store forsamlinger av katolikker fra alle deler av sovjetsonen. Nærmere 60 000 mennesker overvar friluftsmessen på søndag. I sin preken oppfordret den apostoliske nuntius særlig ungdommen til å holde urokkelig fast ved sin tro og foreldrene til å bevare den katolske atmosfæren i hjemmene og til å gi sine barn en katolsk oppdragelse. Han takket de troende i øst-sonen for deres utrettelige hengivenhet og utholdenhet under tidens vanskeligheter.

Det minnes i denne forbindelse om at den apostoliske nuntius er nuntius for hele det tyske folk, ikke bare for tyskerne i Vest-Tyskland.

OSLO

<p>Grønlands Elektriske Forretning Aut. Installatør - Grønland 32 Tlf 68 25 60 - 68 47 79 Utfører alt elektrisk arbeide Salg av lampeutstyr, koke- og varmeapparater samt radio</p>	<p>Kjøp hos våre annonsører</p>	<p><i>Joh. Weydahl & Co</i> KAFFE og HERMETIKK engros Oslo - Centralb. 68 18 07</p>
<p><i>Melitta</i> KAFFETRAKTER gir bedre og drøyere kaffe Riktig formaling sparer kaffe Føres i ledende kaffe- og kjøkkenutstyrforretninger</p>		

KRISTIANSAND S.

<p>SØRLANDS MARGARIN A/L Kristiansand S. Sørlands Margarin A/L Kr sand. S.</p>	 Konditori og Kafé	<p>FORRETNINGEN FOR TAPET OG KUNST ARTIKLER Kristiansand S. Kongensgt. vis a vis St. Josephs hospital Telefon 3930</p>
<p> Knut Lie & Byens Stabbur TELEFON 2234 KRISTIANSAND S. VIS A VIS NORRES BAKK Fetevareforretning - Salater - En gros og en detalj</p>	<p>TORJUSSENS ESTF. OLE MOE Tollbodgt. 2 - Kristiansand S. TOR RUUD Aut. Rørleggerforretning Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p>	
<p>HALVARD THORSEN A/S Aut. Rørleggerforretning Kr. 4gt. 17 - Kristiansand S.</p>	<p>SIGURD TVEDT Ur & Brilleoptikk Telefon 3427 - 4428 Kristiansand S.</p>	<p>HEISFABRIKK Brødrene Reber Vikeland st. Sørlandet</p>

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

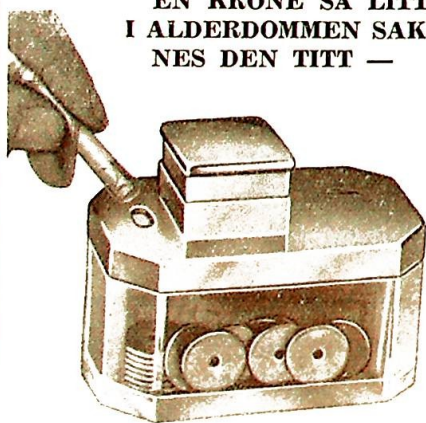
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Jens J. Andersen
OSLO - CENTRALBORD 68 34 00
Beste leverandør av
KJØTT-FLESK-PØLSEVARER

ORAS

OSLO RØRLEGGEBEDRIFT A/S

I UNGDOMMEN VEIER
EN KRONE SÅ LITT,
I ALDERDOMMEN SAK-
NES DEN TITT —

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Martin Olsen

Overrettssakfører

Stortingsgt. 4 - Telf. 41 67 39

OSLO

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

HERMAN H. RITTERS

ESKEFABRIKK

Chr. Kroghsgt. 30, Oslo

Tlf. 42 34 66

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerep. — Ettersyn

WISBECH
ARTIFISIELSKAP

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

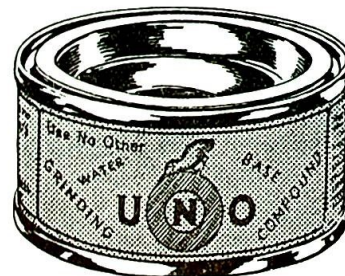
JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

**Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler**